



РГЗ на 16. регионалној конференцији о катастру и инфраструктури геопросторних података

Страна 6.



Нова ера сарадње катастар Србије и Републике Српске

Страна 3.



РГЗ проценио вредност свих станова у Србији

Страна 4.



Споразум о сарадњи Републичког геодетског завода и Универзитета у Београду

Страна 5.

Ректор Универзитета у Београду, проф. др Владан Ђокић и директор Републичког геодетског завода, мр Борко Драшковић потписали су споразум о сарадњи две установе.



Организовано пролећно путовање за више од 70 запослених у РГЗ-у

Страна 2.



Организовано пролећно путовање за више од 70 запослених у РГЗ-у

Наставак са стране 1.

У суботу, 1. јуна, у организацији Геосиндиката, реализовано је пролећно путовање за више од 70 запослених у Републичком геодетском заводу из целе Србије.

Прва знаменитост на овом занимљивом путовању био је манастир Манасија, задужбина деспота Стефана Лазаревића, који је био седиште средњовековног српског образовања у чувеној „Ресавској школи“. Следећа станица је била споменик природе Ресавска пећина, позната по невероватним примерцима пећинског накита – сталактитима и сталагмитима, који украшавају ходнике и дворане дуге око 4,5 километра, у којима је константна температура током целе године 7 степени.



Друго културно добро које је посећено био је манастир Раваница, задужбина кнеза Лазара, чије се мошти чувају у овом манастиру. Посета овим споменицима културе од изузетног значаја, местима на којима се негује очување духа предака и сећање на историју нашег народа, представља значајан корак у очувању српске традиције и идентитета.

Путовање је завршено летењем ултра лаким авионима и моторним змајевима, у организацији аеро клуба Ћуприја,



где су запослени у Републичком геодетском заводу показали изузетну храброст, авантуристички и тимски дух.



Нова ера сарадње катастарa Србије и Републике Српске

У оквиру манифестације „Један народ, један сабор - Србија и Српска“, директор Републичког геодетског завода, мр Борко Драшковић, одржао је састанак са директором Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске, Драганом Станковићем.

Током овог радног догађаја, директор Драшковић је уручио симболичне поклоне свом колеги из Републике Српске, чиме је обележена дуга и успешна сарадња две братске институције.

На састанку су директори Драшковић и Станковић разговарали о пројектима од заједничког интереса, истичући важност међусобне сарадње као кључног елемента за јачање јединства и солидарности српског народа у Србији и Републици Српској. Обе стране су изразиле задовољство досадашњим резултатима и договориле се да додатно интензивирају сарадњу у предстојећем периоду.

Досадашња сарадња између РГЗ-а и РУГИПП-а оцењена је као веома успешна, са плановима да се подигне на још виши ниво кроз размену најбољих пракси и информација. Ово ће унапредити геодетске и имовинско-правне услуге и послужити као добар пример јединства и братске сарадње, која је основа заједничког напретка.

Сарадња између Србије и Републике Српске обухвата заједничке пројекте из области процене непокретности, дигиталног архива, GNSS технологија и геодетских по-

Наставак са стране 1.
слова у пограничном подручју. Ови пројекти ће додатно ојачати партнерство и унапредити услуге које пружају обе институције.

Овај важан корак означава нову еру сарадње и јединства српског народа, додатно учвршћујући везе између Србије и Републике Српске.



Договорено организовање првог сабора геодета Србије и Српске

На сусрету директора две државне институције Србије и Српске, РГЗ и РУГИПП, договорено је одржавање првог сабора геодета Србије и Српске.

Као резултат договора око отпочињања нове ере односа ове две институције поред чвршћег институционалног повезивања разматрне су и теме око шире друштвене улоге геодезије, повезивање стручњака Србије и Српске као и колега који су део система управљања непокретностима. Донета је одлука о организовању првог сабора геодета Србије и Српске. Овај значајан догађај одржаће се од 6. до 8. октобра 2024. године на Фрушкој гори.

Организационим одбором председаваће мр Борко Драшковић дипл. инг. геод. и мр Драган Станковић дипл. ек. Сабор има за циљ да окупи стручњаке из области геодезије и сродних дисциплина ради размене знања, искустава и решавања заједничких проблема у геопростору и имовинским питањима везаним за непокретности, као и улози у реализацији циљева одрживог развоја.

Главни циљеви сабора су:

1. Струковно повезивање: Јачање сарадње међу геодетима у региону, стварање нових контаката и размена знања.

2. Решавање проблема: Идентификација и проналажење решења за актуелне проблеме у геопростору, као и имовинских проблема везаних за непокретности.

3. Едукација и усавршавање: Одржавање стручних предавања и радионица на теме које су од значаја за нашу струку.

Програм сабора обухвата:

- Стручна предавања и презентације водећих стручњака из области геодезије.
- Радионице и панел дискусије о актуелним темама и проблемима.
- Мрежне активности и могућности за професионално повезивање.
- Изложбени простор са презентацијама иновација и нових технологија у геодезији.

Сабор ће окупити све заинтересоване геодете, инжењере, истраживаче и студенте из Србије и суседних земаља као и сродна занимања да нам се придруже на овом важном догађају. Ваше учешће ће допринети успеху сабора и омогућити нам да заједно унапредимо нашу професију и решимо кључне проблеме у нашој области.

Организациони одбор верује да ће овај сабор допринети даљем развоју геодезије, информатике и правне праксе у региону као и унапређењу сарадње међу стручњацима.

РГЗ започео примену *ISO* стандарда и вештачке интелигенције у борби против корупције

Републички геодетски завод започео је имплементацију *ISO 37001* стандарда против мита. За потребе потпуне и ефикасне примене међународних стандарда, РГЗ је почео да користи и вештачку интелигенцију. Став РГЗ-а према миту је јасан: имамо нулту толеранцију према корупцији.

Одржана је и прва радионица за руководиоце служби за катастар непокретности из целе Србије како би се стекла неопходна знања и вештине за примену овог стандарда у свакодневном пословању.

Ова обука је део ширег плана усклађивања са међународним стан-

дาร์ดима, чиме РГЗ подиже квалитет, ефикасност, безбедност и одрживост података и пословања на виши ниво. Посвећеност интегритету и етичком понашању је од посебне важности у овој области, и РГЗ је истински опредељен за спречавање, откривање и реаговање на мито.

Подсећамо да је РГЗ крајем прошле године сертификован према *ISO 9001, 27001* и *27701* стандардима од стране једног од најстаријих европских сертификационих тела, *TUV Austria*, што потврђује нашу посвећеност квалитету, сигурности информација и заштити приватности.

Један од најважнијих корака у унапређењу нашег пословања је увођење вештачке интелигенције за примену и имплементацију *ISO* стандарда. Ово иновативно решење омогућава Републичком геодетском заводу да брже и ефикасније идентификује потенцијалне ризике и неправилности, што додатно јача нашу борбу против корупције.

Кроз ове иницијативе, Републички геодетски завод показује своју преданост транспарентности, доступности, ефикасности и поузданости, с циљем да грађанима Србије пружи што квалитетније и сигурније услуге.



РГЗ проценио вредност свих станова у Србији

Републички геодетски завод је проценио вредност свих станова у Србији и ту информацију сада учинио доступним за све професионалне кориснике, а ускоро и за све грађане Србије, потпуно бесплатно.

Сада сви могу да добију информацију о процењеној вредности својих непокретности и то путем новог еКатастра на порталу дигиталних услуга РГЗ-а чиме је постављен и трећи од укупно четири стуба катастра за 21 век. Ова процена је урађена у складу са међународним

стандาร์ดима за масовну процену вредности непокретности чиме РГЗ поставља нове стандарде у транспарентности и поузданости података.

Имплементација ове услуге доноси бројне предности. Стабилност и предвидивост тржишта непокретности су значајно унапређене, јер реалне цене смањују ризик од наглих осцилација. Ово пружа сигурност инвеститорима, купцима и продавцима, омогућавајући им да доносе информисане одлуке на основу поузданих података. Транспарентност тржишта додатно смањује

могућност манипулација и спекулација, чиме се доприноси здравом развоју сектора некретнина и шире економије.

Увођењем нових услуга, РГЗ показује своју посвећеност унапређењу квалитета услуга, обавештености и заштити интереса грађана Србије. Реформа катастра и развој овако важних услуга за развој здравог тржишта непокретности урађени су у оквиру пројекта "Унапређење земљишне администрације у Србији" који Влада Србије спроводи у сарадњи са Светском банком.

Споразум о сарадњи Републичког геодетског завода и Универзитета у Београду

Наставак са стране 1.

Ректор Универзитета у Београду, проф. др Владан Ђокић и директор Републичког геодетског завода, мр Борко Драшковић потписали су споразум о сарадњи две установе. Документ је потписан данас у Ректорату на Студентском тргу у Београду.

Споразумом се наглашава посвећеност циљевима одрживог развоја и успоставља веза између академске заједнице и државних институција са циљем унапређења управљања геопросторним информацијама и непокретностима у Србији. Сарадња ће омогућити укључивање стручних и научних ресурса Универзитета у решавању проблема у овој области, док ће дигитализација, као један од приоритета, геопросторни подаци и нове технологије као што је вештачка интелигенција, постати део наставних процеса.

Посебан аспект сарадње биће заједничке активности на унапређењу и примени међународних и националних стандарда, реализацији истраживачких и стручних студија, националних и међународних пројеката, као и



развоју иновативних решења и дигиталних платформи.

Ректор Ђокић је истакао значај укључивања студената у пројекте од националног значаја: „Овај споразум ће омогућити нашим студентима да примене стечено знање на конкретне изазове и допринесу развоју земље користећи најновије технологије и методе.“ Директор Драшковић нагласио је да ће споразум допринети бржем ре-

шавању изазова у области рада РГЗ-а, јер од разумевања појмова одрживог развоја и дигитализације, зависи и развој друштва у целини.

Системска сарадња две значајне националне институције убрзаће модернизацију, ефикасност и транспарентност у управљању геопросторним информацијама и непокретностима, на обострану корист Универзитета и РГЗ-а, али и привреде и грађана Србије.

Разоткривање манипулације уредника РТС-а и Поверенице Бранкице Јанковић

Републички геодетски завод изражава забринутост због манипулативне кампање уредника Дневника 2 РТС-а и Поверенице за заштиту равноправности, Бранкице Јанковић. Сматрамо да недавна објава има за циљ да свесно обмањује јавност кроз лажне тврдње о заштити угрожених група.

Питање које се намерно прећуткује, а које РГЗ тражи од РТС-а и гђе Јанковић да јавно објасне, је колико би грађане Србије коштало укидање тренутног закона за шта се залажу, коме би тај новац ишао и колико би поступак уписа трајао. Истина која се сакрива од грађана је таква, да када би се неизмењена иницијатива Поверенице, која за циљ има урушавање целог система усвојила, грађани би своје захтеве морали да подносе искључиво судским путем. Наиме, по претходном закону, сви рокови за подношење старе документације у катастар су истекли 31.12.2020. године, што значи да би грађанима било онемогућено да подносе захтеве катастру, већ би морали покретати скупе и дуготрајне судске поступке, плаћајући адвокатске, судске и трошкове вештачења. Тиме би се трошкови које би грађани плаћали повећали више десетина пута, а време за подношење захтева катастру од пола сата повећа-

ло на више месеци, па и година колико би могао да траје судски поступак.

Садашњи закон, поред компликованог судског поступка, предвиђа подношење старе документације уз обавезну правну помоћ, чиме се грађанима осигурава адекватно информисање и заштита, смањује простор за корупцију и изнуду, као и успостављање строжег контролног механизма за све учеснике у систему управљања непокретностима.

Да је циљ иницијативе заиста заштита социјално угрожених грађана, она би се усмерила на смањење цена адвокатских услуга са посебним погодностима за социјално угрожене групе, за шта се РГЗ залаже, а не на додатно покупљивање и отежавање поступка.

Главни разлог емитовања овог непрофесионалног прилога уредника РТС-а у којем је и поред законске обавезе учешће РГЗ-а намерно изоставио, је враћање појма „неуке странке“ у систем. Постојање „неуке странке“ је аболитирање од кривичне одговорности оних који желе да рекетирају, варају и уцењују грађане Србије. Уклањање израза „неука странка“ из закона и професионализација управних поступака није само формалност, већ кључни кораци ка транспарентнијем, одговорнијем и праведнијем систему.

РГЗ на 16. регионалној конференцији о катастру и инфраструктури геопросторних података

Директор Републичког геодетског завода, мр Борко Драшковић, помоћници директора Огњенка Илић и Дарко Вучетић, као и Гордана Коровљев из Одсека за пружање стручне помоћи СКН и ОКВ, учествују на 16. регионалној конференцији о катастру и инфраструктури геопросторних података, која се одржава у Бања Луци.

Током првог дана конференције, директор РГЗ-а је потписао Споразум о сарадњи са директором Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове (РУГИПП), мр Драганом Станковићем. Потписивање споразума је круна одличне сарадње РУГИПП-а и РГЗ-а, која ће омогућити да се у наредном периоду интензивира реализација пројеката у различитим областима из надлежности ове две институције.

Директор РГЗ-а, мр Борко Драшковић истакао је да овим споразумом започиње нова ера сарадње две институције које имају пуну подршку руководства Србије и Српске. Драшковић је најавио да ће за почетак примене овог споразума РГЗ-а и РУГИПП-а,

почетком октобра ове године заједно организовати Први сабор геодета Републике Србије и Републике Српске на Фрушкој Гори.



Директор РУГИПП-а, мр Станковић је додао да је Споразум потписан на период од десет година и изразио уверење да ће РУГИПП уз помоћ колега из РГЗ-а значајно допринети унапређењу рада и пружању услуга грађанима и другим корисницима. Овим споразумом предвиђено је да се ради на премији и реализацији пројеката из области процене и вођења вредности непокретности, успостављања и вођења централног адресног регистра,

дигиталног архива, премера, катастра непокретности, основних геодетских радова и других послова из области геодезије и катастра.

На 16. регионалној конференцији учесници ће имати прилику да се упознају са инфраструктуром геопросторних података, катастром и геодетском инфраструктуром, тржиштем непокретности и одрживим развојем кроз презентације представника свих геодетских управа и да се упознају са стањем у региону и Европи.

Свечано отварајући конференцију, директор РУГИПП-а, мр Драган Станковић је додао да очекује да се током њеног одржавања дође до квалитетних закључака на којима ће управе из региона бити обавезне да раде у наредном периоду. Ова традиционална конференција је окупила око 100 учесника из Србије, Федерације БиХ, Хрватске, Словеније, Северне Македоније, Црне Горе, Шведске, Холандије, Белгије, Светске банке, те представнике бројних институција земаља из региона као и друге учеснике из приватног и јавног сектора.

РГЗ индекс цена станова за први квартал 2024. године показује благи раст цена

Индекс цена станова за Републику Србију у првом тромесечју 2024. износи 160,49 што представља раст цена станова од 4,74% у односу на исти период прошле године. У поређењу са четвртим тромесечјем 2023. цене станова у Србији су забележиле благи раст од 0,78%. Овај пораст цена у односу на прошлу годину и умерен тромесечни раст указују да тржиште некретности остаје стабилно и без великих флукуација, што је позитиван знак за економију и инвеститоре.

Цене станова у „староградњи“ су, на нивоу Србије, порасле за 4,52%, док је „новоградња“, односно куповина од инвеститора имала већи међугодишњи раст који је износио 5,09%.

Продаја станова у првом тромесечју 2024. године у Републици Србији остала је на приближно истом нивоу као прошле године. Током првог квартала 2024. дошло је до стабилизације

потражње за становима у Републици Србији, са забележених 10.186 уговора о промету станова (0,7% мање него у истом периоду прошле године), уз укупну вредност од 834 милиона евра (2,5% мање него прошле године).

Гледано по регионима у Србији приметне су одређене разлике у трендовима на тржишту станова. Када је реч о броју продаја и вредности промета, Шумадија и Западна Србија бележе значајан раст продаје станова од 11,28% и вредности купопродаја за 24,04%. Јужна и Источна Србија такође бележе раст, са повећањем продаје станова од 4,92% и вредности купопродаја за 37,50%. Насупрот томе, Београд бележи пад продаје станова од 6,5% и вредности купопродаја за 10,13%. Слична ситуација је и у Војводини, где је број продаја станова смањен за 4,32%, а вредност купопродаја за 0,56%. Када је реч о цена-

ма станова, у односу на први квартал 2023. године, цене су порасле у региону Војводине за 5,00%, Граду Београду 4,50%, Шумадије и Западне Србије за 3,49%, а као и у претходних неколико квартала најснажнији раст цена забележен је у региону Јужне и Источне Србије и износио је 7,16%.

Када се упореди индекс цена станова у Србији са индексима у земљама Европе, Србија је имала умерен и стабилан раст цена. Према доступним подацима за четврто тромесечје 2023, већи број држава бележи драстичније успоравање или пад тржишта непокретности, док је пар земаља забележило двоцифрен раст.

РГЗ индекс је развијен у складу с међународним методолошким смерницама и обезбеђује грађанима и привреди да на једноставан начин, ажурно и бесплатно прате кретања на тржишту непокретности.

Извештај РГЗ-а показује да се наставља тренд стабилизације на тржишту непокретности у првом кварталу

Подаци Републичког геодетског завода са тржишта непокретности за први квартал 2024. показују да је у Републици Србији настављена стабилизација и смиривање на тржишту након изразито динамичног раста, током 2021. и 2022. године, који је уследио после избијања пандемије корона вируса.

У истом периоду удео делимично регулисаног тржишта (промет некретнина које нису уписане у катастар непокретности) у укупној вредности је опао за 5 одсто у поређењу са истим периодом прошле године, али и даље износи 30 одсто од укупног промета у првом кварталу. Поред стабилизације и смиривања активности на тржишту непокретности, на почетку 2024. године долази до умеренијег раста цена станова на нивоу Републике Србије.

Укупна количина новца коришћена за куповину некретнина износила је 1,5 милијарди евра, што је за 2,6 одсто мање у односу на исти квартал претходне године. Од укупно 1,5 милијарди евра, 456 милиона евра долази са делимично регулисаног тржишта. Укупан број купопродаја на тржишту непокретности у првом кварталу 2024. године износио је 29.108 што је за 1 одсто мање него прошле године.

Највећи удео у укупном промету непокретности заузима продаја станова (834 милиона евра), са учешћем од 56 одсто од укупно прометованих вредности. За куће је издвојено 122,5 милиона евра (8 одсто од укупне вредности), за грађевинско земљиште 114,6 милиона евра (8 одсто од укупне вреднос-



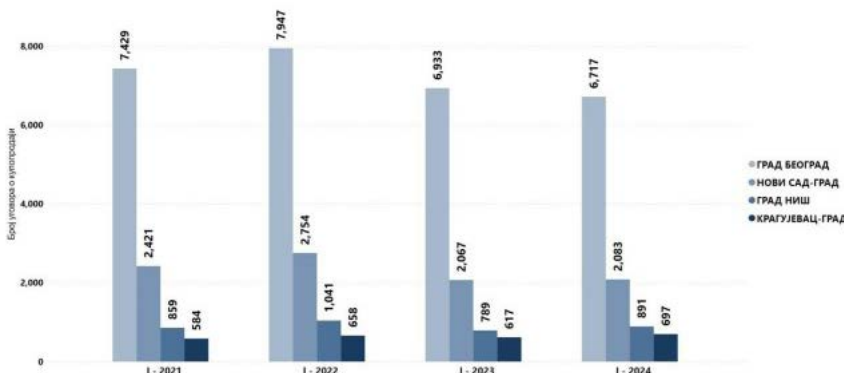
ти), за пословне просторе 72,6 милиона евра (5 одсто од укупне вредности), за пољопривредно земљиште 64,6 милиона евра (4 одсто од укупне вредности). Када је реч о начину плаћања, 7 одсто свих прометованих непокретности плаћено је из кредита, што је 1 процентни поен мање него лане, а из кредитних средстава највише су плаћени станови (укупно 18 одсто).

Највећи обим новчаних средстава забележен је на подручју Првог основног суда у Београду и износи 359 милиона евра. Канцеларија Јавни бележник Србислав Цвејић, са територије истог суда, забележила је највећи обим новчаних средстава у износу од око 72,9 милиона евра из 377 склопљених уговора, од чега око 48,6 милиона евра и 221 уговор припадају делимично регулисаном тржишту. Највећи број купопродајних уговора на тржишту непокретности, достављених од стране

јавних бележника, склопљено је на подручју Основног суда у Новом Саду, док је највећи број закључених уговора у канцеларији Јавни бележник Мирјана Симовић Алексић, са територије истог суда, и износи 475 уговора са укупним обимом новчаних средстава у износу од 42,7 милиона евра.

Највеће цене за станове су постигнуте у Београду, најскупље прометован стан, као и квадрат се налази на општини Савски Венац у комплексу Београд на води по цени од 1.226.888 евра. На тој локацији је прометован и најскупљи квадрат стана у првом кварталу и износи 10.350 евра по m². Најскупља кућа продата је на градској општини Савски венац за 3.182.000 евра. Најскупље плаћено гаражно место у овом периоду плаћено је 73.000 евра на београдској општини Врачар, док најскупља цена пословног простора износи 3.098.790 евра и плаћена је на општини Савски венац у Београду.

У извештају РГЗ-а налази се анализа тржишта непокретности у Републици Србији за први квартал 2024. године, као и упоредна анализа података у периоду од 2019. до 2024. године. Овај извештај омогућава увид у трендове цена и продаје некретнина у Србији и користан је за инвеститоре, купце и продавце некретнина у због тога што даје објективан увид у стање на тржишту непокретности.



Број уговора о купопродаји непокретности за први квартал од 2021. до 2024. године у већим градовима

РГЗ у медијима

Гостујући у емисији „Београде, добро јутро“ на ТВ Студио Б, Душица Лакић је говорила о важности уписа у катастар, она је рекла да је јако важно да грађани предају своје захтеве за упис у катастар непокретности, како би избегли многе проблеме који могу да се јаве. Такође је најавила одржавање првог сабора геодета који ће бити организован у октобру ове године.



Гостујући у емисији „Јутро са Сањом“ на ТВ Студио Б, Милош Николић је говорио о значају уписа у катастар непокретности. Он је објаснио на који начин грађани могу да користе дигиталне сервисе Републичког геодетског завода управљају информацијама о својим непокретностима.

О кретањима на тржишту непокретности у првом кварталу 2024. године, у емисији „Јутро са Сањом“ на ТВ Студио Б, говорио је Милош Нико-



лић. Он је рекао да је у овом периоду настављен тренд стабилизације и смиривања тржишта након двогодишњег раста који је уследио после избијања епидемије корона вируса.

Гостујући на ТВ Информер Ивана Штрбац је рекла да ситуација на тржишту непокретности показује да се налази у фази стабилизације и да је уложено 1.5 милијарди евра у непокретности у овом периоду. Она је такође истакла да је Републички геодетски завод по први пут објавио процењене вредности свих станова у Републици Србији, што је веома значајно за грађане.



У „Националном дневнику“ на ТВ Пинк Дарко Вучетић је рекао да је РГЗ проценио вредност свих станова у Републици Србији и учинио их доступним како професионалним корисницима, државним органима, локалној самоуправи, тако и грађанима Србије. Он је истакао да је учинити доступним овако важне податке врло значајно за здрав развој економије једне земље.

У емисији „Телемастер“ на ТВ Хепи Дарко Вучетић је причао о процени вредности свих станова у Републици Србији од стране РГЗ-а и најавио је да

ће ускоро сви грађани моћи сами преко портала еКатастар да за своје станове који су уписани у катастар непокретности виде њихову процењену вредност.



У емисији „Београде, добро јутро“ на ТВ Студио Б Вања Шимунић је објаснила разлику између портала РГЗ-а и новог сајта Републичког геодетског завода. Она је истакла да је нови РГЗ портал место где се налазе сва апликативна решења за приступ сервисим и услугама РГЗ-а.

О кретањима на тржишту непокретности у првом кварталу 2024. године, у емисији „Јутро са Сањом“ на ТВ Студио Б, говорио је Милош Николић. Он је рекао да је у овом периоду настављен тренд стабилизације и смиривања тржишта након двогодишњег раста који је уследио после избијања епидемије корона вируса.



Упис у катастар је техничка, а не правна ствар

Упис у катастар је технички процес који се спроводи строго формалним путем, у складу са законом.

Свако одступање од прописане форме је законом забрањено. Процес је толико строго дефинисан да и најмањи формални недостатак, иако може изгледати тривијално или небитно, може довести до одбијања уписа. Сваки пропуст државног службеника у овом поступку подлеже кривичној одговорности.

Да бисте избегли непријатности и преварне радње које често долазе од стране „добронамерних пријатеља са везама“, неопходно је да се обра-

тите професионалцима који су дужни да вам обезбеде правну и техничку помоћ. На тај начин обезбеђујете сигурност и извесност уписа, избегавате преваре и корупцију, те осигуравате своја права над непокретностима, повећавајући њихову вредност.

Републичком геодетском заводу и катастру је законом забрањено да решавају правне проблеме или пруже правну помоћ у вези са документацијом која је неопходна за упис у катастар. Те проблеме решавају судови, државни органи, локалне самоуправе, нотари, адвокати, геодетске организације и извршитељи.

Све информације које можемо да вам пружимо у складу са законом можете добити, без одласка у службу за катастар непокретности и разговора са запосленима, путем сајта Републичког геодетског завода www.rgz.gov.rs, Инфо центра Републичког геодетског завода на број телефона 0700/500-500, као и путем више од 30 бесплатних дигиталних услуга које нудимо. За грађане који нису вични коришћењу дигиталних услуга, обезбеђена је мејл адреса pravnapodraska@rgz.gov.rs за пружање стручне помоћи корисницима услуга Републичког геодетског завода.